

Царук Василь. Необхідність формування аналітичної системи корпоративного управління. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. Випуск 1. С. 79-88.

DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2020.01.079>

УДК 657.62
JEL Classification M41

Царук Василь

канд. екон. наук, заступник директора з навчальної роботи

ВСП «Рівненський коледж Національного університету

біоресурсів і природокористування України»

м. Рівне, Україна

E-mail: vasil-caruk@ukr.net

ORCID: 0000-0002-5989-4243

НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Анотація

Вступ. Процес обґрунтування рішень, що приймаються суб'єктами корпоративного управління, вимагає надійного аналітичного інструментарію. Одним із найбільш актуальних питань прикладного характеру є удосконалення аналітичного забезпечення корпоративного управління на основі врахування специфічних інформаційних потреб суб'єктів його здійснення, які сформувались в останні роки з появою нових інформаційних джерел та з ускладненням середовища функціонування корпоративних структур.

Методи. Методологічною основою статті є фундаментальні положення сучасної економічної науки та наукові праці вчених. У процесі дослідження застосовувались методи аналізу і синтезу – для вивчення об'єкта і предмета дослідження, абстрактно-логічний – для теоретичних узагальнень і формулювання висновків, конструктивний – для формування варіативності управлінських рішень за допомогою аналітичного забезпечення.

Результати. Обґрунтовано необхідність удосконалення аналітичного забезпечення корпоративного управління. Виявлено незабезпеченість специфічних потреб корпоративного управління аналітичною інформацією. Виділено у складі системи аналітичного забезпечення корпоративного управління дві основні підсистеми (корпоративна інформаційна система аналізу, аналітична система корпоративного управління). Виділено два підходи до побудови корпоративної інформаційної системи аналізу (функціональний, об'єктний). Обґрунтовано необхідність включення до складу системи аналітичного забезпечення корпоративного управління методик, які б забезпечували формування уявлення про якість і прозорість функціонування інформаційного забезпечення системи корпоративного звітування. Обґрунтовано сутність аналітичної системи корпоративного управління, яка забезпечує проведення напрямів аналізу, що забезпечують специфічні інформаційні потреби суб'єктів корпоративного управління.

Перспективи. Отримані результати призначені для розробки аналітичної системи корпоративного управління, як однієї з підсистем загальної системи його аналітичного забезпечення, що забезпечуватиме проведення наступних напрямів аналізу: прозорості корпоративної звітності; рівня специфічності активів; додаткового розкриття інформації.

Ключові слова: корпоративне управління, додаткове розкриття інформації, корпоративна прозорість, аналітичне забезпечення.

Вступ.

В умовах розвитку діяльності корпорацій у світі та в Україні дослідники приділяють значну увагу питанням інформаційного забезпечення корпоративного управління, зокрема, удосконаленню його аналітичної компоненти, що передбачає розвиток організаційно-технологічних процедур його

здійснення, спрямованих на покращення процесу прийняття рішень суб'єктами корпоративного управління. Одним з актуальних питань прикладного характеру є удосконалення аналітичного забезпечення корпоративного управління на основі врахування специфічних інформаційних потреб суб'єктів його здійснення, які сформувались в останні роки з появою нових інформаційних джерел та з ускладненням середовища функціонування корпоративних структур. Для обґрунтування рішень, що приймаються суб'єктами корпоративного управління, зокрема, щодо якісної підготовки сценаріїв розвитку бізнес-процесів на корпоративному рівні, покращання корпоративного контролю, розподілу результатів діяльності, визначення загальних напрямів розвитку корпоративної структури та підтримки корпоративної репутації необхідний надійний аналітичний інструментарій. Впровадження ефективної та дієвої системи аналітичного забезпечення корпоративного управління в цілому дозволяє мінімізувати інформаційну асиметрію між різними групами стейкхолдерів та підвищити рівень довіри зовнішніх стейкхолдерів до керівництва корпоративної структури.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій.

Питанням розвитку аналітичного забезпечення корпоративного управління присвячені праці О.В. Борисової [1], О.М. Брадула [3], С. Н. Брускіна [4], Г. К. Габдулліної [5], Н.О. Грачової [14], С.В. Гушко, О.А. Зоріної [6], Д.В. Ісаєва [7; 8; 9], Л.М. Пилипенка, О.І. Пилипенка, В.В. Рябіної [6], Л.Я. Шевченко, А. Є. Яковлева [5] та ін.

Дослідники виділяють різні проблемні питання та напрями аналітичного забезпечення корпоративного управління, зокрема: економічний аналіз діяльності корпорацій (О.М. Брадул), фінансовий аналіз діяльності корпорацій (О.В. Борисова, Л.І. Журова, А.Н. Ломакін), стратегічний аналіз діяльності корпорацій (С.В. Гушко, Д.В. Ісаєв), економічний аналіз операцій з корпоративними правами (О.І. Пилипенко), аналіз різних видів діяльності корпоративної структури (фінансової, інвестиційної, інноваційної (А.В. Бандурін, К.Б. Борисова, В.Ю. Борисов, Л.М. Пилипенко, тощо), аналіз ризиків корпоративної структури (О.М. Брадул, І.М. Посохов), аналіз ресурсного потенціалу корпорацій (Л.Я. Шевченко), тощо. Це свідчить про те, що розробка системи аналітичного забезпечення корпоративного управління є достатньо широким напрямом наукових досліджень та включає всі можливі аспекти діяльності корпоративних структур, пов'язані як з різними джерелами отримання інформації (внутрішніми та зовнішніми), способами та інструментами її обробки, формування, представлення та візуалізації, так і з різними суб'єктами прийняття управлінських рішень (члени ради директорів, топ-менеджмент, менеджмент нижчих рівнів).

Незважаючи на значні результати, уточнення потребують питання врахування аналітичною системою специфічних потреб суб'єктів корпоративного управління.

Мета.

Метою статті є розвиток аналітичного забезпечення корпоративного управління шляхом побудови аналітичної системи, яка забезпечуватиме врахування специфічних потреб суб'єктів корпоративного управління.

Методологія дослідження.

Методологічною основою дослідження обрано фундаментальні положення сучасної економічної науки та наукові праці провідних учених. У процесі дослідження застосовувано методи аналізу і синтезу – для вивчення об'єкта і предмета дослідження, абстрактно-логічний – для теоретичних узагальнень і формулювання висновків, конструктивний – для формування варіативності управлінських рішень за допомогою аналітичного забезпечення корпоративного управління.

Результати.

На сьогоднішній день переважна більшість напрацювань в даній сфері направлена на удосконалення традиційних методик аналізу діяльності корпоративних структур, що підтвердили результати досліджень О.А. Зоріної та В.В. Рябіної [6, с. 75], і такі дослідження не враховують як сучасні особливості їх функціонування, існуючі напрацювання в сфері агентської теорії, так і особливості формування системи інформаційного забезпечення корпоративного управління, що включає не лише фінансову звітність, а є набагато ширшою, зокрема, включає засоби додаткового розкриття облікової інформації. Зокрема, Д.В. Ісаєв з цього приводу відмічає, що корпоративна звітність не обмежується фінансовою звітністю, хоча остання і відіграє важливу роль в оцінці стану компанії та результатів її діяльності [7, с. 59]. Таким чином, автор зазначає про необхідність збереження додаткових форм розкриття облікової інформації при формуванні аналітичного забезпечення корпоративного управління. Це також підтверджують дослідження значної кількості зарубіжних науковців, які наголошують на тому, що лише аналітики можуть пояснити стейкхолдерам, про що саме свідчать наведені в таких формах показники та дані. Наприклад, як пишуть П.К. Годфрі, К.Б. Меррілл та Дж.М. Хансен, якщо читання та розуміння фінансової звітності є більш-менш однаковим для багатьох організацій, то розкриття інформації про стійкість часто є складним і нестандартним, що ускладнює їх розуміння для більшості акціонерів [13, с. 428]. Тому для забезпечення більшої прозорості корпоративного управління суб'єкти, відповідальні за взаємодію зі стейкхолдерами, займаються оприлюдненням додаткових форм розкриття інформації, яка для прийняття рішення повинна бути проаналізована та представлена в належному вигляді.

Аналітики не лише дозволяють інтерпретувати наведену в додаткових формах розкриття інформацію, а також підвищують рівень довіри до неї з боку стейкхолдерів, частково підтверджуючи її достовірність. Це обґрунтовується тим, що вони володіють повною інформацією про діяльність корпоративної структури, а також існуючими тенденціями розвитку відповідної галузі та ринків, на яких вона працює, тому їх аналітичні висновки зазвичай є додатковим підтвердженням оприлюднених результатів діяльності, оскільки здійснені з врахуванням галузевих та ринкових тенденцій або не суперечать їм. Така функція є дуже важливою в умовах сьогодення, оскільки на відміну від фінансової звітності, не вся інформація, що наводиться в додаткових формах розкриття, може бути достовірно підтверджена аудитором. Зокрема, як відмічають представники компанії "АССА" [16, с. 9] за результатами досліджень компаній-емітентів інтегрованої звітності Південної Африки, аудитор не можуть бути впевненими стосовно наступної інформації: застосування інтегрованого мислення в звітності; місії, стратегії компанії та їх індикаторів; інформації перспективного спрямування; якісної інформації про корпоративне управління; управлінських суджень щодо ризиків та управлінських інтерпретацій розвитку компанії; текстової інформації про сталий розвиток та корпоративну соціальну відповідальність.

В той же час, як відмічає О.В. Борисова, методика проведення фінансового аналізу для організацій і корпорацій повинна відрізнитись [1, с. 294], оскільки корпоративні структури мають значну кількість специфічних особливостей, зокрема, відповідний рівень розвитку системи корпоративного управління. Вищенаведене зумовлює необхідність акцентування уваги на таких особливостях діяльності та необхідність розробки нових інноваційних підходів до аналітичного забезпечення корпоративного управління. Одну із спроб врахування таких особливостей можна побачити в дослідженні Н.О. Грачової, якою запропоновано систему аналітичної підтримки корпоративного управління, що складається з наступних складових:

- 1) аналіз прозорості компанії;
- 2) аналіз винагороди для членів правління та вищого керівництва;
- 3) аналіз корпоративної дивідендної політики та ставок виплати дивідендів;
- 4) аналіз корпоративних цільових цінностей;
- 5) аналіз трансакційних витрат;
- 6) аналіз рівня ринкової активності компанії [14, с. 86].

Дана пропозиція є прикладом того, як автор намагалась виокремити від традиційних

аспектів здійснення економічного аналізу в корпоративних структурах ті аналітичні процедури, які відображають специфічні запити суб'єктів корпоративного управління, зокрема, що базуються на положеннях інституційної теорії (корпоративна прозорість, винагорода та премії менеджменту, трансакційні витрати). Вважаю, що застосування такого підходу, в основі якого покладено врахування специфічних потреб корпоративного управління та інструментарій інституційної теорії, має бути використано для розробки аналітичної підтримки корпоративного управління.

Таким чином, незважаючи на приділення значної уваги питанням розвитку аналізу в системі корпоративного управління в обліково-аналітичних, економічних публікаціях, а також у дослідженнях з корпоративного управління, насправді розуміння сутності аналітичного забезпечення корпоративного управління залишається "чорною скринькою", оскільки значна кількість дослідників змішують поняття корпоративного менеджменту та корпоративного управління, а також не враховують особливості розвитку останнього в умовах глобалізації економіки та поступового змішування міжнародних моделей корпоративного управління. Спираючись на існування таких відмінностей, що визначають методичні особливості проведення аналізу, а також існуючі тенденції розвитку системи корпоративного управління, що відповідатиме зростаючим вимогам стейкхолдерів, необхідно зазирнути всередину цієї "чорної скриньки", об'рунтувавши її значення для суб'єктів корпоративного управління, визначивши її зміст, структуру та напрями розвитку в умовах трансформації техніко-технологічного та організаційного забезпечення економічного аналізу.

З метою розмежування традиційних та нових підходів до формування аналітичного забезпечення корпоративного управління запропоновано наступну класифікацію систем, які можуть бути впроваджені в окремій корпоративній структурі (рис. 1).

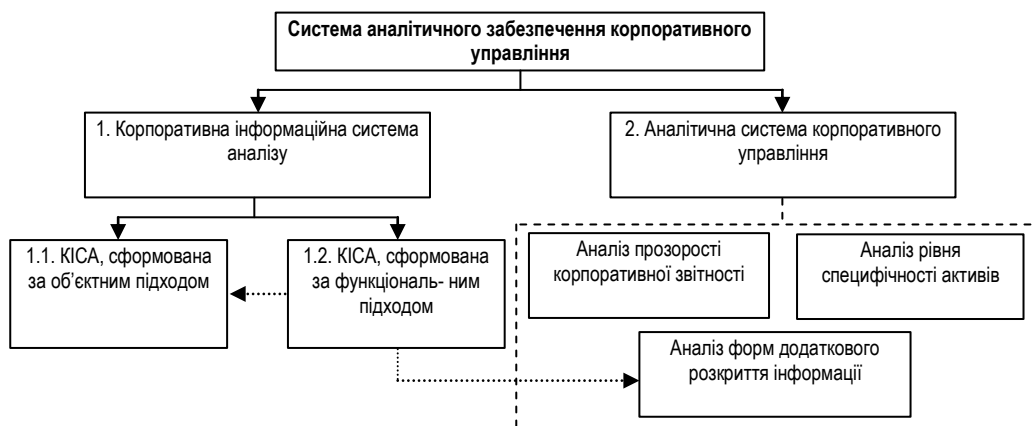

Рис. 1. Запропонована структура системи аналітичного забезпечення корпоративного управління

Джерело: розробка автора

У складі системи аналітичного забезпечення корпоративного управління (рис. 1) запропоновано виділяти дві основні підсистеми:

1. Корпоративна інформаційна система аналізу;
2. Аналітична система корпоративного управління.

Враховуючи особливості діяльності корпоративної структури, рівень розвитку ринкового середовища, в якому вона функціонує та рівень власного техніко-технологічного розвитку система аналітичного забезпечення корпоративного управління також може бути доповнена іншими підсистемами. Наприклад, Д.В. Ісаєв [8, с. 114] у складі такої системи виділяти підсистему

інформаційної підтримки стратегічного менеджменту, яка повинна бути її нерозривним елементом.

Корпоративна інформаційна система аналізу (KICA) – це комп'ютеризована система обробки даних з різних джерел за допомогою сучасних методів та засобів обробки (технічних, програмних, комунікаційних) з метою одержання і постачання аналітичної інформації, необхідної корпоративному менеджменту та іншим стейкхолдерам для прийняття рішень [3]. Основним призначенням даної системи є забезпечення перетворення інформації, одержаної з різних джерел і що стосується діяльності корпоративної структури, на аналітичну інформацію для прийняття рішень менеджерами різних рівнів. Особливо актуальною є роль таких систем для корпоративних структур, які є великими за обсягом організаціями зі складними бізнес-процесами, що можуть мати значний рівень диверсифікації діяльності, внаслідок чого вони потребують своєчасного прийняття обґрунтованих економічних рішень в умовах мінливого зовнішнього середовища. Тому при побудові KICA в сучасних умовах для більш оперативної та інтелектуальної обробки внутрішніх та зовнішніх інформаційних потоків значного використання набули високотехнологічні програмні аналітичні інструменти – Data Mining, Big Data Analytics, Machine Learning, Business Intelligence, OLAP, а також різноманітні інструменти візуалізації одержаних аналітичних даних, наприклад, інформаційні аналітичні панелі (dashboards), інтерактивні візуалізатори, інформаційні аналітичні карти.

Проведений аналіз поглядів дослідників стосовно виділення структури KICA дозволяє сформулювати два основні підходи:

Представники першого підходу (об'єктного) за основу виділення структури KICA використовують існуючі напрацювання представників радянської школи автоматизації економічного аналізу (С.Б. Барнгольц, В.М. Ісаков, В.Б. Ліберман, Б.І. Майданчик, М.В. Мельник, О.М. Островський, В.І. Подольський, В.С. Рожнов, А.Д. Шеремет), тобто виходячи з основних об'єктів аналізу, інформація про які необхідна менеджменту. При цьому, виділення таких об'єктів базувалось на використовуваних моделях та методах прийняття управлінських рішень, а також із врахуванням рівня розвитку програмного та технічного забезпечення. Наприклад, на думку проф. О.М. Брадула у складі KICA доцільно виділяти дев'ять основних підсистем:

- “Аналіз витрат” (планово-економічне управління);
- “Аналіз рентабельності”;
- “Аналіз планової собівартості продукції і послуг основних цехів”;
- “Аналіз планової собівартості продукції й послуг допоміжних цехів”;
- “Аналіз і прогноз”; 6) “Аналіз техніко-економічних показників”;
- “Аналіз планового виробництва”;
- “Аналіз фактичної собівартості”;
- “Аналіз фінансового стану” [3, с. 160-163].

Такий підхід на думку автора забезпечує цілісність аналізу діяльності корпоративної структури, сприяючи підвищенню його оперативності та дієвості. Подібного підходу також дотримується А.Н. Бородулін, який до складу KICA відносить елементи, назва яких відповідає вирішуваним ними завданням: підсистема операційного аналізу; підсистема аналізу руху ресурсів; підсистема організаційного аналізу; підсистема стратегічного аналізу; підсистема інвестиційного і маркетингового аналізу; підсистема CRM-аналізу [2, с. 163].

Достатньо схожий, однак більш агрегований підхід до виділення структури KICA пропонують проф. К.Ю. Сидорова та І.М. Зубрілін, виділяючи у її складі блок стратегічного аналізу і моделювання та інформаційно-аналітичний блок. Якщо перший блок KICA призначений для оцінки поточного стану організації, впливу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, оцінки ризиків та прогнозування альтернатив розвитку компанії, то інформаційно-аналітичний блок інформаційного забезпечення корпоративного управління забезпечує прийняття рішень по питаннях оперативного, стратегічного та тактичного планування. [11, с. 75]. Оскільки основним призначенням KICA за підходом авторів є надання інформації для залучення зовнішніх інвесторів, та інформаційної підтримки акціонерів, членів Ради директорів та інших стейкхолдерів, формування

передумов для зростання капіталізації, можна встановити її чітку орієнтацію на змістовну (господарську) діяльність корпоративної структури, а також на вивчення впливу на неї зовнішнього середовища.

Спільним в проаналізованих підходах дослідників (О.М. Брадул, А.Н. Бородулін, К.Ю. Сидорова та І.М. Зубрілін) до виділення структури КІСА є те, що джерелами даних для функціонування таких систем є інформація про діяльність корпоративної структури та її зовнішнє середовище, яка не враховує специфічних інформаційних потреб корпоративного управління щодо зменшення наслідків виникнення агентської проблеми та довгострокового створення вартості. Це є свідченням невідповідності такої структури КІСА сучасним викликам, які на сьогодні постали перед системою корпоративного управління в умовах глобалізації економіки, ускладнення діяльності корпоративних структур та розвитку її інформаційного забезпечення.

Представники другого підходу (функціонального) при виділенні структури КІСА використовують функціональні можливості програмних аналітичних інструментів та інструментів візуалізації аналітичних даних, які набули широкого застосування в практичній діяльності корпоративних структур в останні роки. Так, С.Н. Брускін у складі функціональної архітектури корпоративної інформаційної системи на використанні бізнес-аналітики виділяє наступні складові: ретро-аналіз; статистичне моделювання; прогнозування; машинне навчання; сценарне моделювання; предиктивний аналіз; оптимізаційне моделювання; планування [4, с. 238].

Професор Е.В. Майміна також дотримується подібного підходу, на думку якої структура інформаційних систем, які використовують бізнес-аналітику, виходячи з інструментальної компоненти складається з наступних елементів:

- 1) оцінка (вимірювання) кількісних індикаторів і якісних характеристик діяльності бізнес-суб'єкта;
- 2) діагностика (ідентифікація факторів і причин зміни показників діяльності бізнес-суб'єкта і розвитку конкурентного середовища);
- 3) моніторинг (системне відстеження змін внутрішнього і зовнішнього середовища діяльності бізнес-суб'єкта);
- 4) прогнозування (економічно обґрунтоване передбачення сценарних варіантів розвитку зовнішнього і внутрішнього середовища діяльності бізнес-суб'єкта) [10, с. 52].

Інший варіант функціонального підходу до класифікації КІСА, яка є елементом загальної системи інформаційної підтримки корпоративного управління, запропоновано І.Д. Ісаєвим [9, с. 6], який відносить до останньої наступні складові: блок стратегічного аналізу та стратегічного вибору (моніторинг, прогнозування, зведений аналіз; блок управління за ключовими показниками (аналіз досягнення цілей); блок корпоративного планування і бюджетування (план-фактний аналіз); блок консолідації фінансової звітності (аналіз консолідованої звітності).

Як відмічають А.Г. Тимофєєв та О.Г. Лебединська, виникнення функціонального підходу пов'язано з тим, що бізнес-аналіз та аналітика донедавна розглядалися як фінансові методи для вирішення задач фінансового директора. Сьогодні багато компаній приходять до розуміння, що корпоративна система управління та інформаційні системи, що забезпечують її підтримку, повинні розвиватись в сторону реального часу [12, с. 13]. Таким чином, виділення КІСА за функціональною ознакою передбачає її розгляд як незалежної підсистеми, що забезпечує підтримку інших аналітичних підсистем (інтеграцію з ними) за допомогою сучасних засобів аналізу та візуалізації даних, зокрема, КІСА, виділену за об'єктною ознакою.

Хоча інформація, що формується в КІСА, також використовується вищим керівництвом корпоративних структур, при розробці такої системи майже не враховуються специфічні інформаційні потреби суб'єктів корпоративного управління та існування нових джерел інформації – засобів додаткового розкриття облікової інформації (Приміток до річної фінансової звітності, Звіту про управління, інтегрованої звітності, тощо). В той же час, виходячи з функціонального підходу КІСА, виділеної за функціональною ознакою, вона може бути використана як для обробки такої

додаткової облікової інформації, так і для її візуалізації.

При цьому слід враховувати, що впровадження сучасного програмного аналітичного інструментарію та розробка на його основі систем аналітичної підтримки корпоративного управління саме по собі не забезпечує його ефективності. Прикладом цього є події, що сталися з корпорацією "Enron", яка була високотехнологічною компанією, що витратила щорічно в середньому 250 мільйонів доларів на розвиток власних інформаційних систем і технологій обробки інформації. Як відмічають Ф. Лазарідес, Е. Дрімпетас, М. Аргірополу та Дж. Мотвані, у щорічному звіті компанії за 2000 р. наголошувалось, що її перевагою є те, що вона має інформаційні системи, які можуть "швидко поширювати інформацію в режимі реального часу", і що вона здатна управляти "ризиками миттєво навіть на найбільш мінливих ринках" [15, с. 16]. Однак, наявність таких можливостей не уберегла компанію "Enron" від здійснення опортуністичної поведінки особами, відповідальними за організацію обліку та оприлюднення корпоративної звітності. Це зумовлює необхідність включення до об'єктів аналізу методику, які б також дозволяли сформулювати уявлення про якість та прозорість функціонування інформаційного забезпечення системи корпоративного звітування.

З метою вирішення вищенаведеної проблеми у складі системи аналітичного забезпечення корпоративного управління запропоновано виділяти аналітичну систему корпоративного управління (АСКУ), що базується на використанні трьох основних напрямів здійснення аналізу:

1. Аналіз прозорості корпоративної звітності.
2. Аналіз рівня специфічності активів, що перебувають у розпорядженні корпоративної структури.
3. Аналіз форм додаткового розкриття інформації.

Перших два виділені напрями аналізу спрямовані на уникнення опортуністичної поведінки агентів (морального ризику з боку суб'єктів організації обліку в корпоративній структурі та здійснення утримання зовнішніми стейкхолдерами). Вони забезпечують надання сигналів щодо здійснення агентами (менеджерами або зовнішніми стейкхолдерами) опортуністичної поведінки в процесі використання облікової політики корпоративної структури / після укладання контракту з агентом. Третій напрям аналізу спрямований на визначення ефективності створення довгострокової вартості на основі вивчення форм додаткового розкриття інформації, які включають фінансові та нефінансові показники діяльності корпоративної структури, що відображають її фінансовий стан та результати, а також її роль в функціонуванні навколишнього і соціального середовища, місцевих громад та суспільства в цілому. Використовуючи результати аналізу форм додаткового розкриття інформації про діяльність корпоративної структури також забезпечується підвищення рівня підзвітності її структурних підрозділів, особливо в частині тих видів капіталу, які напряму не включаються до складу об'єктів фінансової звітності (людський, інтелектуальний, інноваційний, соціально-репутаційний, природний капітал).

Таким чином, впровадження АСКУ в діяльність корпоративних структур заповнить існуючі прогалини в інформаційному забезпеченні суб'єктів корпоративного управління, зробить його більш комплексним, врахувавши специфічні інформаційні потреби таких суб'єктів, та створить необхідні передумови для забезпечення належного рівня корпоративної прозорості та підзвітності суб'єктам корпоративного управління.

Окрім забезпечення інформаційних потреб суб'єктів корпоративного управління інформація, створена в АСКУ, також може надаватись зовнішнім стейкхолдерам для підвищення рівня довіри та корпоративної прозорості, якщо вона не розкриватиме конкурентних переваг корпоративної структури та не погіршуватиме рівень її інформаційної безпеки.

Висновки та перспективи.

Проведений аналіз дозволив встановити, що на сьогодні існує об'єктивна необхідність у врахуванні специфічних інформаційних потреб суб'єктів корпоративного управління, що підтверджується наступним.

Для формування ефективно діючої системи корпоративного управління необхідно

забезпечити належний рівень корпоративної прозорості, що передбачає здійснення постійного моніторингу та аналізу діяльності агентів, які займаються обробкою та презентацією корпоративної облікової інформації, оскільки вони можуть здійснювати приховані дії, що призводять до виникнення морального ризику.

З метою мінімізації прихованих намірів, що можуть виникати у агентів після укладання контракту, слід проводити аналіз рівня специфічності використовуваних активів, що дозволить сформулювати набір превентивних заходів, які зменшуватимуть залежність принципала від агентів та зберігатимуть конкурентні переваги корпоративної структури.

Засоби додаткового розкриття облікової інформації є стратегічним засобом корпоративної комунікації зі стейкхолдерами, внаслідок чого суб'єкти корпоративного управління можуть аналізувати особливості довгострокового створення корпоративної вартості в корпоративній структурі, визначати відповідність реалізуваної ними політики очікуванням інвесторів, а також встановлювати роль корпоративної структури в забезпеченні сталого розвитку навколишнього та соціального середовищ.

Вищенаведене зумовлює необхідність у подальшому розробки аналітичної системи корпоративного управління, як однієї з підсистем загальної системи його аналітичного забезпечення, що забезпечуватиме проведення таких напрямів аналізу як прозорість корпоративної звітності, рівень специфічності активів та додаткового розкриття інформації.

Список використаних джерел

1. Борисова О. В. Информационная база и методика финансового анализа деятельности корпораций. *РИСК*. 2013. № 3. С. 289-294.
2. Бородулин А. Н. Разработка информационно-аналитических систем корпоративного управления. *Вестник ТвГУ. Серия "Экономика и управление"*. 2016. № 2. С. 159-165.
3. Брадул О. М. Обліково-аналітичне забезпечення менеджменту корпорацій: монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 356 с.
4. Брускин С. Н. Методы и инструменты продвинутой бизнес-аналитики для корпоративных информационно-аналитических систем в эпоху цифровой трансформации. *Современные информационные технологии и ИТ-образование*. 2016. Т. 12, № 3. С. 234-239.
5. Габдуллина Г. К., Яковлев А. Є. Принципы экономического анализа деятельности корпоративных структур. *Вестник экономики, права и социологии*. 2016. № 2. С. 40-43.
6. Зоріна О. А., Рябініна В. В. Основні аспекти аналізу діяльності корпорацій крізь призму вітчизняних досліджень. *Статистика України*. 2017. № 1. С. 69-77.
7. Исаев Д. В. Информационное обеспечение корпоративного управления и стратегического менеджмента. Учебное пособие. М.: ГУ ВШЭ. 2008. 99 с.
8. Исаев Д. В. Информационный аспект корпоративного управления и стратегического менеджмента. *Экономический вестник РГУ*. 2008. Том 6, № 3. С. 114-119.
9. Исаев Д. В. Применимость аналитических информационных систем для решения задач корпоративного управления и стратегического менеджмента. *Аудит и финансовый анализ*. 2011. № 5. С. 1-8.
10. Маймина Э. В. Системные условия развития и управленческие перспективы бизнес-аналитики. *Вестник БГУК ЭП*. 2018. № 6. С. 48-59.
11. Сидорова Е. Ю., Зубрилин И. Н. Развитие информационной составляющей корпоративного управления. *Международный научно-исследовательский журнал*. 2016. № 11 (53), Часть 1. С. 73-76.
12. Тимофеев А. Г., Лебединская О. Г. Бизнес-аналитика в условиях цифровой трансформации государственного и корпоративного управления. *Управление экономическими системами*. 2017. № 9 (103). С. 1-13.
13. Godfrey P. C., Merrill C. B., Hansen J. M. The relationship between corporate social responsibility and shareholder value: An empirical test of the risk management hypothesis. *Strategic management journal*. 2009. Vol. 30 (4). P. 425-445.
14. Gracheva N. Analysis in corporate governance. *Economic Annals-XXI*. 2016. Vol. 157 (3-4(1)). P. 85-87.
15. Lazarides Th., Drimpetas E., Argyropoulou M., Motwani J. Corporate governance and the information systems excellence factor. *International Journal of Business Excellence*. 2009. Vol. 2, No. 1. P. 16-29.
16. The Challenges of Assuring Integrated Reports: Views from the South African Auditing Community.

London: ACCA, 2015. 18 p.

Статтю отримано: 04.12.2019 / Рецензування 15.01.2020 / Прийнято до друку: 20.03.2020

Vasyl Tsaruk

PhD in Economics, Deputy Director of Educational Work
SS «Rivne College of National University of Bioresources
and Environmental Management of Ukraine»

Rivne, Ukraine

E-mail: vasil-caruk@ukr.net

ORCID: 0000-0002-5989-4243

THE NEED FOR FORMATION OF ANALYTICAL SYSTEM OF CORPORATE GOVERNANCE

Abstract

Introduction. The process of substantiating the decisions made by corporate governance entities requires reliable analytical tools. One of the most pressing issues of an applied nature is to improve the analytical support of corporate governance based on the specific information needs of its subjects, which were formed in recent years with the emergence of new information sources and complicating the environment of corporate structures.

Methods. The methodological basis of the article is the fundamental provisions of modern economics and scientific works of scientists. The research used methods of analysis and synthesis – to study the object and subject of research, abstract and logical – for theoretical generalizations and conclusions, constructive – to form the variability of management decisions through analytical support.

Results. The necessity of improving the analytical support of corporate governance is substantiated. The specific needs of corporate management of analytical information are not provided. Two main subsystems (corporate information system of analysis, analytical system of corporate management) are allocated as a part of system of analytical maintenance of corporate management. There are two approaches to building a corporate information analysis system (functional, object). The necessity to include in the system of analytical support of corporate management methods that would ensure the formation of an idea of the quality and transparency of the information support of the corporate reporting system is substantiated. The essence of the analytical system of corporate governance is substantiated, which provides the directions of analysis that provide the specific information needs of the subjects of corporate governance.

Discussion. The obtained results are intended for the development of an analytical system of corporate governance, as one of the subsystems of the general system of its analytical support, which will ensure the following areas of analysis: transparency of corporate reporting; the level of specificity of assets; additional disclosure of information.

Keywords: corporate governance, additional disclosure of information, corporate transparency, analytical support.

References

1. Borisova, O. V. (2013). Informatsionnaya baza i metodika finansovogo analiza deyatelnosti korporatsiy [Infobase and methodology for financial analysis of corporate activities]. *R I S K [R I S K]*, 3, 289-294. [in Rus.]
2. Borodulin, A. N. (2016). Razrabotka informatsionno-analiticheskikh sistem korporativnogo upravleniya [Development of information and analytical systems corporate governance]. *Vestnik TvGU. Seriya "Ekonomika i upravleniye". [Bulletin of TvSU. Series "Economics and Management"]*, 2, 159-165. [in Rus.]
3. Bradul, O. M. (2009). *Oblikovo-analitychne zabezpechennya menedzhmentu korporatsi [Accounting and analytical support of management corporations]*. Kyiv. Nats. torh.-ekon. un-t.
4. Bruskin, S. N. (2016). Metody i instrumenty prodvinoi biznes-analitiki dlya korporativnykh informatsionno-analiticheskikh sistem v epokhu tsifrovoy transformatsii [Methods and Tools advanced business intelligence for corporate information and analytical systems in the era of digital transformation]. *Sovremennyye informatsionnyye tekhnologii i IT-obrazovaniye [Modern information technology and IT education]*, 3, 234-239 [in Rus.]
5. Gabdullina, G. K., & Yakovlev, A. E. (2016). Printsipy ekonomicheskogo analiza deyatelnosti korporativnykh struktur [Principles of Economic Analysis of corporate structures]. *Vestnik ekonomiki, prava i sotsiologii [Bulletin of Economics, Law and Sociology]*, 2, 40-43. [in Rus.]
6. Zorina, O. A., & Ryabinina, V. V. (2017). Osnovni aspekty analizu diyalnosti korporatsiy kriz pryzmu

vitchyznyanykh doslidzhen [Main aspects of activity analysis corporations through the lens of domestic research]. *Statystyka Ukrainy [Statistics of Ukraine]*, 1, 69-77. [in Ukr.]

7. Isayev, D. V. (2017). *Informatsionnoye obespecheniye korporativnogo upravleniya i strategicheskogo menedzhmenta [Information support for corporate governance and strategic management]*. Moskva. GU VSHE.

8. Isayev, D. V. (2008). Informatsionnyy aspekt korporativnogo upravleniya i strategicheskogo menedzhmenta [Information aspect of corporate governance and strategic management]. *Ekonomicheskyy vestnik RGU [Economic Bulletin of the RSU]*, 3, 114-119 [in Rus.]

9. Isayev, D. V. (2011). Primenimost analiticheskikh informatsionnykh sistem dlya resheniya zadach korporativnogo upravleniya i strategicheskogo menedzhmenta [The applicability of analytical information systems for solving tasks of corporate governance and strategic management]. *Audit i finansovyy analiz [Audit and financial analysis]*, 5, 1-8. [in Rus.]

10. Maymina, E. V. (2018). Sistemnyye usloviya razvitiya i upravlencheskiye perspektivy biznes-analitiki [System development conditions and managerial perspectives of business analytics]. *Vestnik BGUK EP [Bulletin of BSUK EP]*, 6, 48-59. [in Rus.]

11. Sidorova, Ye. Yu., & Zubrilin, I. N. (2016). Razvitiye informatsionnoy sostavlyayushchey korporativnogo upravleniya [Development of the information component of corporate governance]. *Mezhdunarodnyy nauchno-issledovatel'skiy zhurnal [International Research Journal]*, 11(53), 73-76. [in Rus.]

12. Timofeyev, A. G., & Lebedinskaya, O. G. (2017). Biznes-analitika v usloviyakh tsifrovoy transformatsii gosudarstvennogo i korporativnogo upravleniya [Business intelligence in the digital transformation of government and corporate governance]. *Upravleniye ekonomicheskimi sistemami [Management of economic systems]*, 9 (103), 1-13. [in Rus.]

13. Godfrey, P. C., Merrill, C. B. & Hansen, J. M. (2009). The relationship between corporate social responsibility and shareholder value: An empirical test of the risk management hypothesis. *Strategic management journal*, 30 (4), 425-445. [in Eng.]

14. Gracheva, N. (2016). Analysis in corporate governance. *Economic Annals-XXI*, 3-4(1), 85-87. [in Eng.]

15. Lazarides, Th., Drimpetas, E., Argyropoulou, M. & Motwani, J. (2009). Corporate governance and the information systems excellence factor. *International Journal of Business Excellence*, 1, 16-29. [in Eng.]

16. The Challenges of Assuring Integrated Reports: Views from the South African Auditing Community. (2015). London. ACCA.

Received: 12.04.2019 / Review 01.15.2020 / Accepted 03.20.2020

